

Dagens ord – vet inte

Kort förklaring: Vet inte betyder att man inte vet svaret, inte vet vad man vill eller vill tänka mer

I den här guiden får du förslag på samling, hur frasen vet inte kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå frasen vet inte.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Vem är det av Linn Johnels. Modella särskilt frasen vet inte.
- Berätta att dagens ord är vet inte.
- Säga ordet vet inte med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet.

Förklara ordet

- Säg "Vet inte betyder att man inte vet svaret, inte vet vad man vill eller vill tänka mer".
- En personal visar påsen och frågar läraren vad som är i. Läraren svarar "vet inte" och får sen flaskan från påsen. Personalen frågar "hur låter den?" Läraren svarar "vet inte" och personalen blåser i flaskan. "Vad finns det mer i påsen?" Läraren svarar "Vet inte" och får burken. "Hur låter den? vet inte". Personalen lägger i gemen och skakar. "Vill du lyssna mer på någon?" Svara "vet inte. Ok, då väljer jag att lyssna på flaskan/då tycker jag att vi lägger ner dem".

Förslag på material:

påse/eller låda med en tom flaska, en tom burk och några gem

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Pip och Kvitt antingen på skärm eller utskriven.

Förslag på material:

instrument som är lätt för elever att få att låta såsom ett litet klockspel eller en talknapp med meddelandet "Hallå!"

Vem gör ljudet?

Berätta att ni ska lyssna, precis som Pip och Kvitt. Visa ljudföremålet och låt alla höra ljudet några gånger. Ge ljudföremålet till en personal. Om det passar gruppen kan eleverna blunda eller titta bort en kort stund. Säg "vem har den?" Personalen gör ljudet och pausar. Upprepa. Personal modellerar vet inte, måste tänka och får mer betänketid. När eleverna riktar uppmärksamheten mot rätt person (tittar, pekar, säger namn etc), bekräfta "[namn] har den! Vem får den nu?" Personal svarar "vet inte". Upprepa flera gånger med olika personer.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**v-e-t-i-n-t-e**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Vem vet med Lisa Ekdal

Böcker:

Inte vet jag av Mats Bladhs

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet vet inte under hela skoldagen, exempelvis om du inte vet svaret men även för att du vill ha mer tid att tänka i valsituationer. Många elever uttrycker vet inte med kroppsspråk även om de inte är medvetna om det genom att exempelvis se osäkra ut eller ändra sig i valsituationer. Tolka och bekräfta. Var också noga med att visa att du inte vet vad elever vill eller tänker men att du ibland gissar/tror. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
vet inte (vad jag vill) vet inte (vänta)	vet inte (vill inte)	vet du inte ? jag vet inte , vet du? inte vet jag jag vet inte	[namn] vet inte (om något som händer i rummet eller i en bok)

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet vet inte. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Pip och Kvitt – berättelse
- Pip och Kvitt – ramsa
- Pip och Kvitt – välj samma
- Pip och Kvitt – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Gör en målning med salladsslunga, övning 21 i <u>Art så klart – Nationellt Center för Rett syndrom och närliggande diagnoser</u> . Prata om att ni inte vet hur det kommer att se ut.
Läsa, skriva	Skriv lappar med frågor till kollegor som de kan svara vet inte på eller formulera frågan som Jag vet inte... Vet du? Be eleverna lämna över lappen och läs lappen högt. (Ger förståelse för att skriven text har betydelse och upprepar ordet vet inte).
Motorik	Lek kurragömma eller annan gömmalek. Prata om att ni inte vet var de andra gömt sig.
Vardagsaktiviteter	Modella jag vet inte, i valsituationer och bekräfta elevers signaler för vet inte. Visa tydligt att det är ok att inte veta, inte vilja välja.
Verklighetsuppfattning	Fråga kunskapsfrågor om aktuella ämnen. Var noggranna med att modellera vet inte i elevernas AKK-system. Eleverna kan svara med val, i sitt AKK-system.

Fler förslag som inspiration!

Bildgissning

Material: Stort foto på en person som eleverna känner till, post-it-lappar, AKK-system

Ord/fraser: jag vet inte, vet inte, jag vet inte – vet du? jag vet inte – vänta.

Gör så här: Täck fotot med post-it-lappar. Fråga gruppen vem det är på bilden. (Personalen modellerar vet inte). Eleverna kan svara med hjälp av lösa bilder av “vet inte”, kroppsspråk, tecken, sitt AKK-system. Ta bort en eller ett par lappar och fråga om någon vet vem det är. Upprepa tills bilden är avtäckt. Eleverna kan svara på vem det är genom att titta på en person om det är någon i gruppen, genom att välja på svarsalternativ, med sitt AKK-system eller med tecken.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat ”Var är eleverna?” Prata om att eleverna har gömt sig, att ingen vet var de är: _____vet inte.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton på personer eller karaktärer
- Person/karaktärssida i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

vet inte

